

MÁNFA

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Mánfa bemutatása	4
3. Örökségünk.....	7
<i>Meghatározó épített örökség</i>	
<i>Meghatározó természeti örökség</i>	
4. Eltérő karakterű településrészek	37
<i>Ófalu</i>	
<i>Újfalu</i>	
<i>Szolgáltató területek</i>	
<i>Új tanyák</i>	
<i>Ipari jellegű területek</i>	
<i>Volt zártkertek</i>	
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlás.....	48
<i>Építészeti útmutató - Ófalu</i>	
<i>Építészeti útmutató - Újfalu</i>	
6. Jó példák	61
7. Utcák, terek, kertek, zöldfelületek.....	68
<i>Természetes anyagú támfalak</i>	
8. Hirdetések, reklámtáblák.....	71
Impresszum.....	72

BEVEZETÉS

„Jöjjenek hát minél többen, hogy lássák, érezzék, vigyék hírét a völgynek, ahol Isten édenkertjében évszázadok óta él egy kis falu: MÁNFA

Mánfa Települési Arculati Kézikönyve segítséget nyújt mindazoknak, akik itt élnek, ide szeretnének költözni, vagy csak épp átutazóban járnak a településen. Megmutatja, mit őriztek meg itt az évezredek, mennyi épített és természeti érték, örökség rejlik a Mecsek völgyei között meghúzódó településen. Ajánlást ad arra, hogyan tudjuk mindezt megővni, hogyan tudunk újat létrehozni ebben a festői környezetben úgy, hogy harmóniában maradjunk a múlttal, a hagyománnyal, a természettel, s mégis megfeleljünk az új igényeknek.

„Az én házam, az én váram
Minden rossz kint marad
Az én házam, az én váram
Nincs is nálam boldogabb.”
(Kárpátia együttes dalszöveg)

Múltból, jelenből és jövőből van összegyúrva az emberiség. Akik ma élnek, csupán egy nagy folyamatnak részesei, amit ma építész, alkotsz magadnak, abban apáid és nagyapáid vére-verejtéke is benne van. Minden, ami a múltat idézi, otthonosabbá teszi a jelent is.” (Rónaszegi Miklós)

„Globalizálódó világunk minden területén változások tapasztalhatók, amelyek hatásai minden léptékben érezhetők, legyen szó akár országos, regionális, települési vagy még kisebb területi egységről. Településeink, vagy még szűkebb léptékben gondolkodva, lakókörnyezetünk az a lépték, amelynek változásai (történjenek azok akár globális folyamatok eredményeiként, akár nem) a szemünk előtt zajlanak, és amelyeket így nap mint nap nyomon követhetünk. A települések, a települések terei életünk kereteit jelentik, amelyben mindennapi életünket éljük, s amelyek karaktere, szellemisége folyamatosan és észrevétlenül hat ránk, befolyásolja hangulatunkat, közérzetünket. A társadalom működésének alapfeltétele, hogy rendelkezessen a tér felett, alakíthassa, formálhassa a tereket. Ugyanis ha nem értjük környezetünk működését, úgy érezhetjük, hogy egy tőlünk független térben élünk, amelyre nem lehetünk hatással, s amelynek kiszolgáltatottjai vagyunk, tehát csak elfogadjuk és elviseljük környezetünket, de nem érezzük sajátunknak.”
(Tóth Zoltán)

Ha már a fákat nem neveljük
S a csónakunkat is eltüzeljük
Mire vessünk majd jelet
Hogy itt állt egykor a sziget.
(Zorán)

MÁNFA BEMUTATÁSA

Mánfa népességének alakulása 1870-től 2017-ig (fő)

Mánfa Baranya megye Komlói járásában, a Mecsek – Hegyhát körzetben található község. A 66-os úton Pécs és Kaposvár irányából közelíthető meg. Szép erdei úton Komló városa is elérhető a község keleti határából. Mánfa nevét meghallva legelőször a festői erdei környezetben megbúvó Árpád-kori templom jut eszünkbe, melyet Sárlos Boldogasszony tiszteletére szenteltek a 12. században.

Természeti környezetét vízfolyások, erdőfoltok, források, patakok, barlangok teszik egyedivé és a turisták által is kedvelt kirándulóhellyé. Vonzó táji adottságai révén több mint 2000 éve lakott település. Számos kiemelkedő hagyományos építészeti értékkel, sajátos, harmónikus karakterrel rendelkezik.

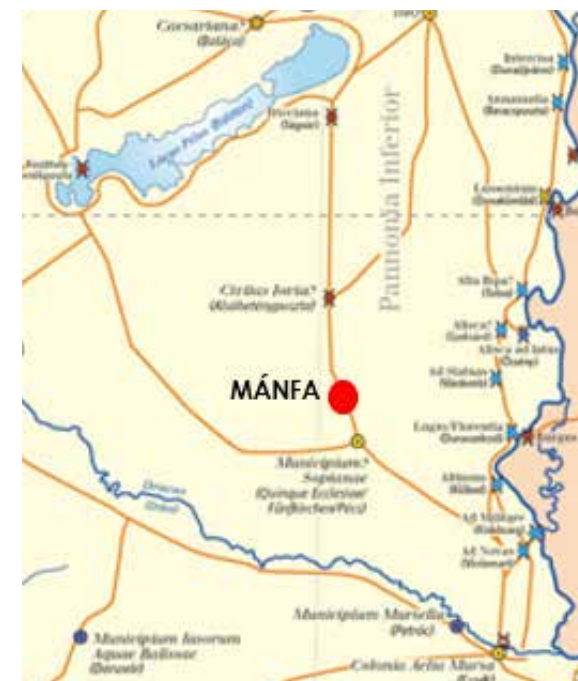
Közel 150 év alatti lakosságszám-hullámváz a mai napra felmenő ágban van, ez szerencsésnek mondható.

Az első tárgyi emlék Mánfa történetéből az a (feltehetően) római kori útjelző kő, melyet Graf András munkájából ismerünk (1936), s mely beleillik abba az elképzelésbe, mely szerint a római kori hadiút a mai Sásd- Meződ- Baranyajenő irányába vezetett.

Az Árpád kori oklevelekben egy a Monay - Monachy - Moyey - Monoki - Monaki néven előforduló település szerepel, melynek lakói építhették a híressé vált templomot.

A legenda szerint Koppány, amikor Szent István megverte seregeit, egy fekete lovon menekült. István király fehér táltos lován vette üldözőbe. Kercseligeten, Oroszlón és Mánfán dobantva szökött a ló, így érte utol az árulót. István ezért ezen a három helyen emeltetett egy-egy templomot a sorsdöntő küzdelem emlékére.

Kataszteri térkép 1865

Az első katonai felmérés idején (1780–1784) Mánfa és a később Mánfával egybeépülő Budafa is a „pécsi plébánia” tulajdonában volt, az előbbiben 41 ház állott (272 fő), Budafán 24 házat találtak (195 fő). A mellékelt térkép a település mai helyén álló akkori épületeket mutatja, ez a középkorhoz képest nyugatabbra tolódott új településrész. A XVIII. század fordulójától betelepülő német zsellérek voltak a falu első iparosai. A földek kötöttek és silányak, ami nehezítette a temelést, de Mánfának lehetőséget jelentett a vásártartási joga.

1839-ben 574 lakosról tudunk és a katolikus plébánia iskolájában elindul a tanítás.

A XIX. –XX. század fordulójára mind Mánfára, mind Budafára továbbra is jellemző az állattartás – ökör, sertés, juh – a gyümölcsstermesztés és a termőterület is nőtt. Budafának homokkő bányája van, melynek köveit az építkezéseknél használják fel, többek között a pécsi székesegyházban lévő apostoli szobrok is ezekből a kövekből készültek.

A két világháború között egyre több mánfai jár el dolgozni Pécs és Komló bányáiba. Lakóit már a századfordulón, de a későbbiekben is élénk közösségi élet jellemzi. 1934-ben alakul meg és 1945-ig működik a falu önkéntes tűzoltó egyesülete.

A 2. világháború végén a kitelepítéseket Mánfán nem hajtják végre.

1949-ben Mánfa és az akkori nevén Pécsbudafa egyesül. A lakosság nagy része ekkor is a bányászatból él. 1956-ban a község kéri, hogy Komlóhoz csatolják. A falu 1970-től már teljes egészében a bányászvároshoz tartozik. A rendszerváltást követően azonnal felvetődik az önállósodás gondolata, a helyi népszavazás megerősíti az elválási szándékot. 1992-től ismét növekszik a betelepülők száma.

A lenti térképen jól követhető a XIX. század előtti beépítés a településrészekben, és jól jelzi, hogy a Mecsek-völgy kellemes déli lejtőjét használták építkezésre.

ÖRÖKSÉGÜNK

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ORSZÁGOSAN VÉDETT MŰEMLÉK – KÖZÉPKORI TEMPLOM

A Sarlós Boldogasszony tiszteletére szentelt templom a jelenlegi településtől nyugatra található. A XII. században épült az eredeti, egyhajós, félköríves szentélyű templom, a déli oldalán rézsűs kapu felett három ablakkal. Először a XII. század végén bővíthették: a félköríves apszis helyett négyzetes szentélyt építettek. Ekkor építették a nyugati oldalon a tornyot is. A XIV. században újbóli átalakításra került sor, ekkor közel kétszeresére növelték a belső terét, melyet kívülről támpilléres fallal zártak le. Az épület átvészelte a török hódoltságot. A XV. században bővítették, ekkor készült el a kőkeretes csúcsíves kapu és a támpillérek. A templom falain freskómaradványok, valamint két középkori eredetű keresztelő-medence tanúskodnak az elmúlt évszázadok művészetéről.

Mánfa a középkorban Tolna vármegyéhez tartozott, a falu a Bátmonostori, a Kisvárdai család, majd a török hódoltság előtt már a pécsi püspök birtoka. A hódoltság alatt a faluval együtt elpusztult a malom, a falu lakossága is megfogyatkozott: a korszak végére már csak 12 lakost számláltak a településen. A török kiűzése után a magyarszéki katolikus plébániához tartoztak a mánfaiak, igás állatot tartottak, szőlőt műveltek.

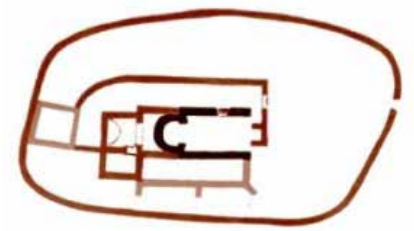
A monda szerint a török időkben elpusztult falu távolabb épült újjá. A régi templomot benőtte az erdő, helyét már senki sem ismerte. Egyszer egy pástor a völgyben legeltette teheneit és észrevette, hogy eltűnt a bika a csorda mellől. Hirtelen harangszót hallott, és ahogy a hang irányába indult, megtalálta a folyondárokba gabalyodott állatot, amely az elhagyott régi templom harangjának a kötelét rángatta. A pástor elújságolta a hírt a faluban. Másnap, aki csak tehette, mind ott volt a faluból, megtisztították a templomot és környékét.

Az 1720-as évekből több feljegyzést is ismerünk, mely leírja az épület állapotát és a szentmiséhez szükséges kellékek hiányáról számol be.

A templom első feljegyzett renoválására 1742-ben került sor, a remete Varsányi István jóvoltából, aki a falak megerősítésére tett kísérletet. 1927-ben nagyobb összeget fordítottak a templom helyreállítására.

Az épület első művészettörténeti feltárását 1937-39-ben Gosztonyi Gyula végezte, akinek a munkájáról rajzok és fényképek is készültek. A templom legutolsó felújítása 1975-ben történt meg. A templom ma idegenforgalmi szempontból az egyik legnevezetesebb műemléke Baranya megyének.

A templom előtt 200 éves védett ezüsthársak állnak.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ILLETVE ARRÁ JAVASOLT 2003 ÓTA

Fábián Béla utca HRSZ 67/2- Harangtorony

Óvoda utca HRSZ 5332- Harangtorony

Vágotpuszta- külterület - Harangtorony

Fábián Béla u. 7. Lakóépület Klasszicizáló homlokzat, „einfuhrtos” kapualj H-1

Fábián Béla u. 51. 5070/1 Lakóépület H-2

Fábián Béla u. 87. HRSZ 5099 Lakóépület – 1914-ben épült H-1

Fábián Béla u. 89. HRSZ 5100 Lakóépület – „Einfuhrtos” kapubejáró H-1

Fábián Béla u. 91. HRSZ 5101/2 Lakóépület – „Einfuhrtos” kapubejáró H-2

Óvoda u. 12. HRSZ 5347/4 Eklektikus épület, H-1

Fábián Béla u. 73. Lakóépület HRSZ 5090 – „Einfuhrtos” kapubejáró H-2

Kaposvári út 11. HRSZ 5389/2 Lakóépület, H-1

Plébánia köz 1. HRSZ 5386/2 – „Einfuhrtos” kapubejáró H-2

Árpád u. 1. HRSZ 5313/7 Lakóép. H-2

Német u. 2. HRSZ 5051/5 Lakóépület, H-1

Budafa u. 19. HRSZ 5210 Gazdasági épület H-2

Fábián Béla u. 11. HRSZ 5077 Gazdasági épület H-2

Fábián Béla u. 133. HRSZ 5138 Gazdasági épület H-1

Forrás köz 6. HRSZ 5224 Gazdasági épület H-1

Német u. 23. HRSZ 5036 Lakó- és gazd. épület, H-2

Német u. 7. HRSZ 5028/2 Gazd. épület H-2

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK - UTCAKÉPEK

A terephez igazodó és a patakot hűen követő kanyargós útvezetés mentén futó beépítés egyszerre csak keveset enged láttatni a mikrokörnyezetből. Szinte száz méterenként új és új hangulat tárul elénk, és hivatkozóan inspirál a továbbsétára. Ez a völgyben elhelyezkedő Mánfa egyik izgalmas településképi különlegessége, és egyben lehetőség arra, hogy a pozitív feszültséget és a kíváncsiságot feloldó újabb utcaképi elemek kerülhessenek a faluba.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – SZOBROK, EMLÉKMŰVEK, UTCABÚTOROK

A kanyargós vonalvezetésű utakat több helyen zöld kiteresedések gazdagítják, melyeken világháborús emlékmű, Corpus és fa emlékoszlop, padok várják a helyieken kívül az idelátogatókat is. Az utak mentén, azokra merőlegesen több helyen gyalogos átjárók, tereplépcsők biztosítják a kapcsolatot a völgyi település két hegyoldala között. A hézagos beépítés láthatóvá teszi a kertek gazdag, zöld mikrokörnyezetét.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – KERÍTÉSEK TERMÉSZETES ANYAGBÓL

A kanyargós útvonalvezetés miatt az utca menti telekhatárok is többnyire törtvonalú illetve ferde vonalvezetésűek. Az e mentén létrejövő kerítések a tájnak és az épületeknek is izgalmas kiegészítői lesznek. A budafai illetve öregfalui részen nagyon sok helyen megmaradtak a természetes anyagból (terméskő, téglák, fa, zöld növény) készült kerítések, mint a közterület és a magánterület lehatárolói.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – KERÍTÉSEK KOVÁCSOLTVASBÓL

A kovácsoltvas kerítések formai és mintavilága nagytudású és igényes mesterekről árulkodik. Az oszlopok változatos anyaghasználata, úgymint téglák vagy acél, gazdagítja a képet. A kerítések változatos színvilága az áttörtségük miatt hol kontrasztosan, hol lágyan illeszkedik a természet színeire.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – TETŐK, OROMFALAK

A házak között érvényesülő változatos hegyoldali környezet kedvesen fogadja a nyeregtetők szimmetrikus vagy asszimmetrikus megoldásait is és itt nem igényli az oromfalak túlzott díszítését.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – TORNÁCOK

Az épített környezetet uraló természet lágy vonalait ellensúlyozandó az emberek úgy érezték, hogy egyenes záródású, egyszerű, oszlopos tornácokat építenek.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – NYÍLÁSZÁRÓK

A település gazdasági fejlődése illetve Pécs közelsége nagyban hatott az épületek és annak részletei fejlődésére. A zártorosodó beépítés és a polgárosodó igény lehetővé tette a nagyobb ablakfelületek létrehozását, a homlokzat tagolását és az eklektikus vakolatdíszek elterjedését. A lágy földszínek megjelenése a homlokzaton harmonizál a természettel.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – KAPUK

A településen számos helyen találkozunk zártosuló beépítéssel, ahol az épületek kapubejárói változatos lezárásúak, anyaguk fa vagy fém. A kilincs közeli kazetták szemet gyönyörködtető díszítésükkel jó arányban osztják a nagy kapufelületet. Az áthajtók falszegélyei általában kiugranak a falsíkból és kváderes vakolt felületükkel emelik a homlokzat látványát.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – GAZDASÁGI ÉPÜLETEK

A terepadottságok miatt a gazdasági épületek mindig különállnak a főépülettől és eltérő helyzetüknél fogva tudatosan láttatni engedik a természetet.

MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG

ÉRTÉKES ÉPÍTETT KÖRNYEZETI RÉSZLETEK – TÉGLAARCHITEKTÚRÁK

A gazdasági épületek mindig nagy értéket képviseltek a falusi ember gondolatvilágában. Ezt a fontosságot mutatja a tartós anyagból való építés, a téglá és a kő használata, valamint az épületek díszítettsége. Általában az ablakok, ajtók, kapuk körül, a falsíkból kiugró, változatos kialakítású téglakereteket találunk és gyakori a játékos mintázatú különálló tégladíszítés is. A fény - árnyék hatás egész évben felemelő látvány.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A település a magyarországi tájbeosztás szerint a Mecsek-hegység kistájában helyezkedik el, amely É-on már átmenetet mutat a Baranyai-hegyhát irányába.

Tájszerkezetét a domborzat, a vízrajz és a közút határozzák meg. A hegység felszíne igen változatos, ami részben a magassági különbségekből adódik. Mánfa pont a K-i és Ny-i Mecsek közt fekszik, középen. Itt jellemző formatípus a hegylábi félsík és törmelékkúpok és a völgyvállak rendszere a völgyekben-ilyen a Baranya-csatorna és mellékvölgyei. Kisvízfolyása a Baranya-csatorna Mánfa belterületén K-Ny irányban folyik, majd 90 fokkal É-nak kanyarodik. A Baranya-csatornába a Mecsek É-i lejtőiről a völgyeken keresztül 1-1 kis ér folyik

Baranya-csatorna mellékág

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Tájhasználata erdőgazdasági. A terület flórája szubmediterrán hatás nyomait viseli magán, erre utalnak azok az elterjedt védett növényfajok is, mint például a piritógyökér vagy a szúrós csodabogyó is. A meredek, száraz, déli oldalakon virágos kőrises-molyhos tölgyes bokorerdők, a tetőkön zömében illír gyertyános tölgyesek, míg az északi oldalakon és a hűvös völgyekben bükkösök a jellegzetes erdőtípusuk. A déli oldalakon kisebb sziklagyepfoltok, az északi hegylábnál nedves kaszálók fokozzák az élőhelyek változatosságát. Növénytani értékek közül – a teljesség igénye nélkül - kiemelhetünk több hazai orchideafajt (majomkosbor, szarvasbangó, méhbangó bíboros sallangvirág), a pécsi zergevirágot vagy a havasi tisztesfüvet is. A vízfolyásokat égerligetek kísérik

Pap-erdő

TERMÉSZETI OLTALOMMAL ÉRINTETT TERÜLETEK

Kőszegi-forrás (fotó: mecsekerdo.hu)

Ezek a területek védelmi prioritások által korlátozott földhasználatú területek. A védelmi prioritások a következők: tájvédelem, természetvédelem, vízvédelem. A területeken való gazdálkodás célja a természeti javak (talaj, víz, növény, állat) védelme. Ezeken a területeken a természet védelméről szóló törvény előírásai betartandók. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó területeken-Ny-Mecsek TK-kezelési tervekben van lefektetve a területek kezelése.

A Nyugat-Mecsek TK magába foglal több korábban létrehozott természetvédelmi területet. A védetté nyilvánítás célja a területen jelenleg is megtalálható védett és ritka fajok és társulások megőrzésén túl az is, hogy a Tájvédelmi Körzetben folyó gazdálkodás is természetkímélő irányba mozduljon el. Ennek érdekében a vágásos erdőgazdálkodást az állandó erdőborítást biztosító módszerek váltják fel, a gyepek kaszálását a haris költési idejéhez igazítják, és a barlangokat megóvják. Mivel a tájvédelmi körzet egy nagyvárossal határos és igen nagy igény van a szabadban való tevékenységek iránt is, törekszenek a terület értékeinek természetkímélő bemutatására elsősorban a bakancsos turizmus támogatásával és tanösvények létesítésével.

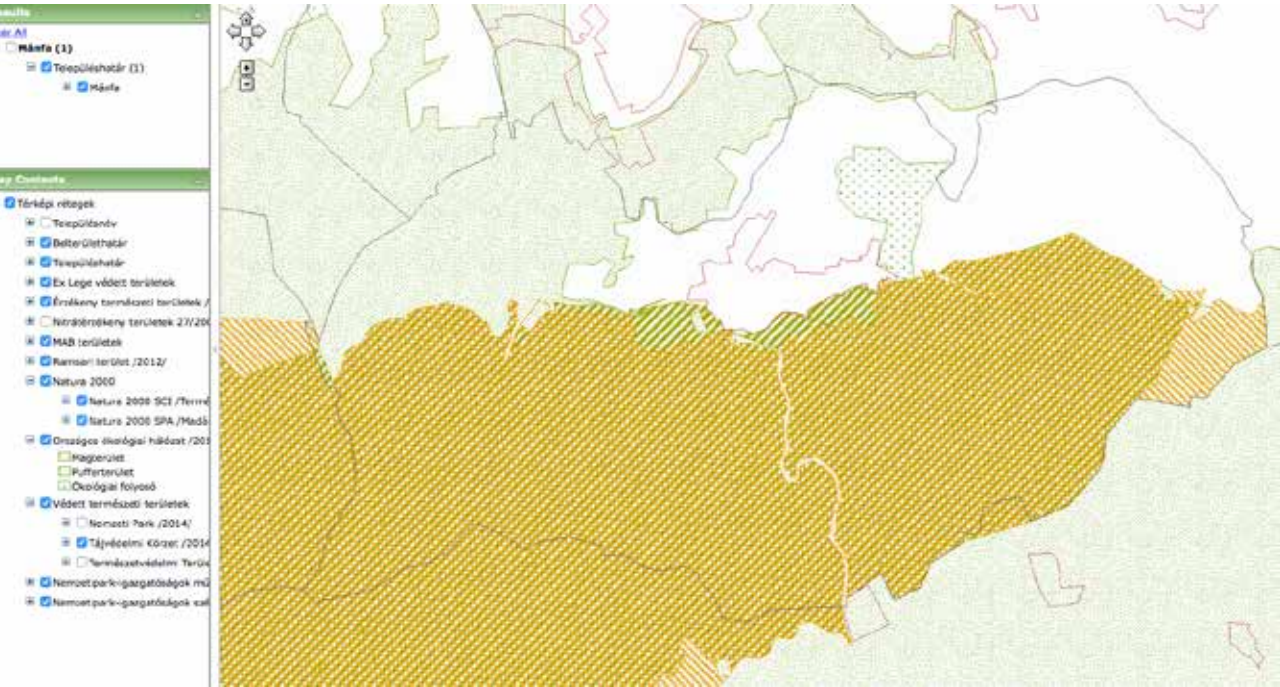
A bemutatásnál nemcsak a természeti, de a kultúrtörténeti értékek is nagy hangsúlyt kapnak, mint például a mánfai Árpád-kori templom bemutatása. A védett területek Mánfán kb. 230 ha nagyságúak összesen. Natura 2000 területek lefedik a Ny-Mecsek TK-t.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÖVEZETE

Mánfa közigazgatási területén a magterület az erdő területét lefedi, az ökológia folyosó a település ÉK-re található erdő.

TERMÉSZETI TERÜLETEK

vizes élőhelyek: vízfolyások, tartósan vízállásos területek, mocsár, nádas tartoznak ebbe a kategóriába. A vizes élőhelyeken folytatható tevékenységéről jogszabályok rendelkeznek, ezek betartása kötelező. Ide tartozik a Baranya-csatorna és mellékágai, a tartós illetve időszakos vízállások.

KELETI-GYÖNGYÖS MENTE

A kisebb erdőfoltok, mezsgyék a biodiverzitás sokféleségének megtartása és az élőhelyek fennmaradása miatt értékes, egységes rendszerbe foglalva megőrzendők.

A természetvédelmi törvény szerint ex lege védett források, barlangok megtalálhatóak.

TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLETEK ÖVEZETE –kiemelten kezelendő

Ezeket a területek rendeltetésszerűen és a természetvédelmi céloknek megfelelően kell használni. A védelem célja a tájkarakter fenntartása és az ökológiai funkciók megőrzése.

Tájképvédelmi övezetet alkot a település teljes külterülete. Értéke a domborzati formák és a különböző tájelemek (erdők, völgyek száraz és nedves rétek, patak és patakpart) változatosságából, a sűrű szegélyhatásból ered.

A település számos pontjáról kínálkozik igen szép tájképi látvány, amely a falunak a közvetlen és a - horizontig terjedő - távolabbi tájjal való harmonikus kapcsolatát mutatja. A település és táj látéképi pontjai:

A Baranya-csatorna Ny-ról közelítve

A 66 sz út azon pontja, ahol Pécsről jöve az erdőből kibukkanva feltárul Mánfa és a környező táj látképe.

A Komlóra vezető útnak a tervezett 65 sz. út nyomvonalát metsző pontja, ahonnan a völgy hosszában a horizontig belátható

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A DDNP 28 db egyedi tájértéket tart nyilván Mánfa közigazgatási határán belül. Ilyen egyedi tájértéke az Árpád-kori templom és a körülötte lévő táj főként nyugati irányból közelítve, a völgyfenéki, vízfolyással átszótt halmazos település látképe és az egybefüggő erdővel borított kisebb nagyobb hegyoldalak és csúcsok látványa.

Mánfai Árpád-kori templom és környezete

ZÖLDFELÜLET-RENDSZER

Mánfa kicsiny település, amelynek jelentősebb zöldfelülete nincs, ám a változatos morfológiai viszonyok miatt igen értékes ökológiai adottságokkal rendelkezik, melyet a település hossz tengelye mentén haladó, több ágból álló Baranya csatorna, mint élővíz is gazdagít.

Mánfa – Baranya-csatorna

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

ZÖLDFELÜLETI ELEMÉK

Temető: a 66.sz.út mellett, a település Ny-i részén domboldalon helyezkedik el. Zöldfelületi jelentősége, hogy örökzöldekkel, lombhullatókkal fásított. Körbekerítése örökzöld sövényvel sokat emelne a települési megjelenésén.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A játszótér körbekerített, fa játékokkal van felszerelve. Településképi jelentősége, hogy egyedi, a falu történeteit, mondáit dolgozza fel, és jeleníti meg az alkotó.

Világháborús emlékművek, emlékszobrok és növényesített környezetük a falu történelmi kötődéseit tükrözik.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A Fötér elsősorban rendezvények helyszínéül szolgál.

ÚTMENTI ZÖLDSÁVOK

A település szűk, hegy-völgyi elhelyezkedéséből adódóan nincs hely utcafásítása. A településen végigfolyó Baranya-csatorna ideális kék-folyosó, mely potenciálisan rengeteg rekreációs lehetőséget rejt magában. A falu arculatához nagyban hozzájárulna a patak zöldfelületi rehabilitálása.

Kék-folyosó most még szürkén

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A településhez autóval érkezve a rézsűben Mánfa címere van kirakva virágokból. Kedves hangulatos, a falu arculatához illik.

Az egyen buszmegállót egyedivé varázsolja a fatörzsoszlop, megteremti ezzel a környezetarchitektúra elemek faluképi megjelenését.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Kevés utcában van lehetőség sövény és járda kialakítására. A fehér házak előtt kifejezetten szépek az örökzöld sövények, és hasznosak a zaj és por mérséklésében is.

MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÖRÖKSÉG

MEGHATÁROZÓ ZÖLDFELÜLETI, TÁJI TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

KERTEK

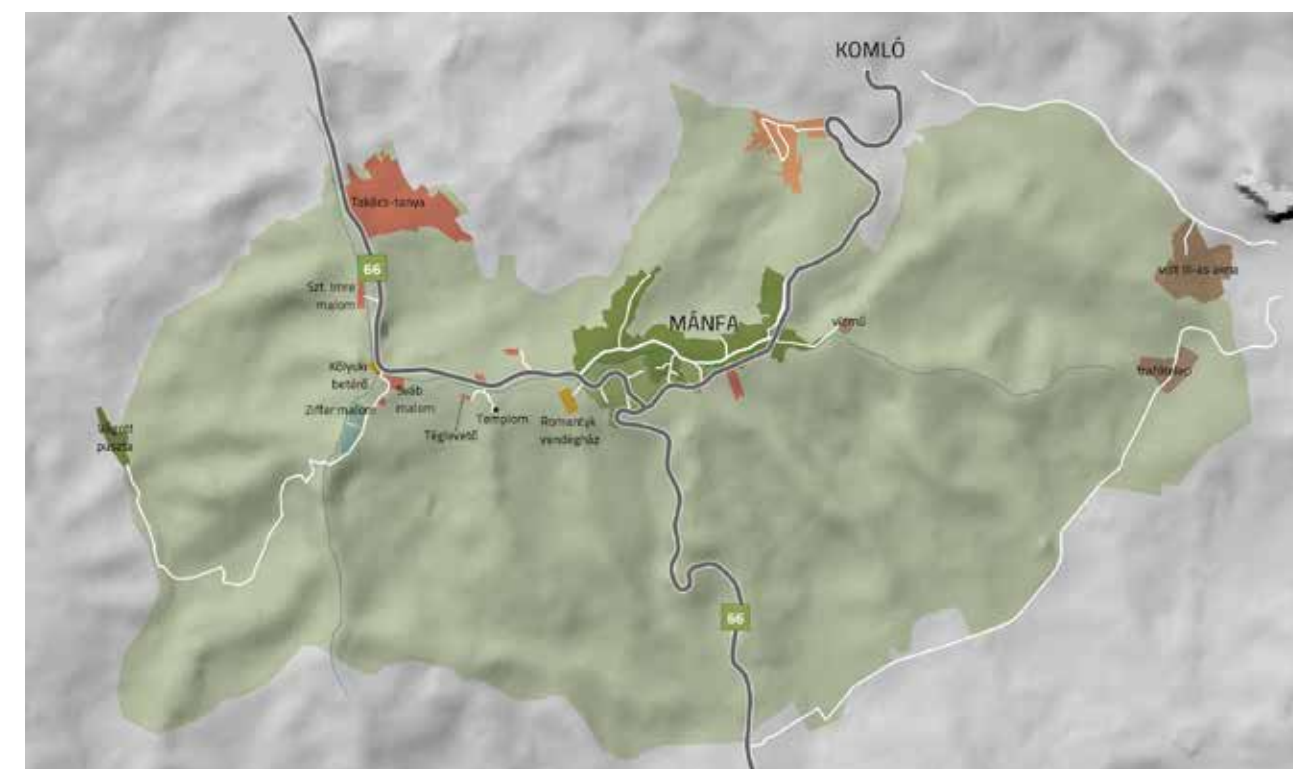
A völgyben fekvő faluban a kertek kicsik, nem meghatározóak falukép szempontjából. Előkertre a közút menti utcákban nincs lehetőség. Hátsó kertrészek a vízfolyás miatt nincsenek. Ahol van egy kis hely fenyőket, gyümölcsfákat, rózsákat ültetnek.

Külön kiemelendők a pincék, amelyek az egykori szőlőkre utalnak. Már az 2. Katonai felmérés térképén ábrázolták a szőlőterületet. Ezt a hagyományt érdemes tájörténeti jelentősége miatt ápolni.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Karakter szempontjából Mánfa belterületét két részre – őfalu és újfalu - osztottuk, míg a teljes külterületen további öt karaktert határoltunk le.

ÓFALU

Az egykori Budafa, valamint Mánfán az öreg falu Fábián Béla utcája és a kanyargó patak mentén becsatlakozó kis utcák, közők tartoznak ebbe a karakterbe. Ugyancsak ide sorolható a településközponttól távolabbi, a külterület nyugati szélén meghúzódó, szintén több száz éve lakott Vágotpuszta épületegyüttese is. A beépítés változatosságát a különleges terep- és táji adottságok határozzák meg. A völgy mentén és a főleg az északi oldalon, a dombra felkúszó utcákban változatos a beépítés módja, az épületek elhelyezése, s ez adja Ófalu különleges, vibráló, izgalmas, festői hangulatát. Többnyire oldalhatáros, utcavonalra merőleges a lakóépületek elhelyezése, s általában rá merőlegesen helyezték el, az utcavonaltól hátrahúzva a gazdagon díszített gazdasági épületeket. Találkozunk itt utcavonalon behajlított tömeggel is, valamint a szélesebb porták esetében zárt sorú beépítéssel, utcával párhuzamos tetőgerinccel is. Míves téglarchitektúra, játékos homlokzati elemek, szépen faragott tornácok, mellvédek, gazdagon díszített fa nyílászárók, egyedi kovácsoltvas kerítések, kapuzatok adják meg a porták sajátos karakterét. Néhány új épület is megjelent már az Ófaluban, ezek egy része több telek összevonásával épült, szabadonállóan. Meghatározza az Ófalu településrész hangulatát, mikrokörnyezetét a Fábián Béla utca vonalával párhuzamosan csörgedező Baranya-csatorna és mellékágai. Remek lehetőséget biztosít gondozott zöldfelületek megjelenésére, pihenőpadok elhelyezésére, kis parkok, emlékhelyek, teresedések kialakítására. A párhuzamosan futó főút felé két utca vezet, ugyanakkor a gyalogos átközlekedés több helyen is lehetséges, hangulatos, zegzugos kis ösvények, tereplépcsők, kis hidacsákák biztosítják az átjárhatóságot. Több, helyileg védett épület is emeli a településrész értékét, emellett több portán is találkozhatunk olyan egyedi örökségi értékekkel, melyek színesítik a karaktert.

Vágotpuszta valaha önálló település volt. Harangtorony és néhány lakóépület alkot ma is önálló egységet a település nyugati szélén. Remek lehetőséget kínál az elmélyült, csendes visszavonulásra, a közösségi élet formálására.

A polgárosodással együtt a Fábián Béla utca nyugati részén megjelentek a nagyobb méretű, akár emeletes, utcával párhuzamos gerincű épületek is.

Több épületen megmaradt a mives homlokzati vakolatdísz a nyílászárók körül, az eredeti méretű, osztású ablakkal együtt. Néhány helyen a megtartott homlokzati díszek még mutatják az egykori, jellegzetes eklektikus homlokzatkialakítást.

Igen szépek a kovácsoltvas illetve a díszített fémkazettás kapuk, több épületen is láthatók még a sváb népi építészetre jellemző „einfuhrtos” – kocsibeállós – kapubejárók.

ÚJFALU

FŐÚTVONAL MELLETTI TELEPÜLÉSRESZEK

A településrész Mánfa két a települést érintőlegesen átszelő íves vonalvezetésű főútvonalra – a Pécsre, Kaposvárra, Dombóvárra (66. sz.) illetve Komlóra vezető (6543. sz.) – mellett található területeket foglalja magába.

Az Újfalun a település legfiatalabb településrésze, ahol a tájhasználatot a lakóterületi karakter határozza meg. A táj jellegét a domboldali fekvés, mozgalmas terepvonalatok, az azon kialakított szintvonalakat követő úthálózat és a szabálytalan, eltérő nagyságú, változatos tájolású telkek által képzett telekstruktúrába ágyazott lakóépületek és azok kisebb-nagyobb zöldfelületinek látványa határozza meg. A legmagasabb és a legmélyebb pont között 36 méter szintkülönbség mérhető.

A közterületek megjelenést meghatározza a 7-9 méter burkolatszélességű kiemelt szegély nélküli útpálya, mentén a nyílt árkos vízelvezetéssel. Az átkelési szakaszokon 60-200 méterenként találhatók útcsatlakozások. Járda nem került kiépítésre.

Összességében elmondhatjuk, hogy a terepadottságok és a telekstruktúra miatt a beépítések nem állnak össze egységes utcaképpé.

Épületállománya változatos és ebből fakadóan azok kora is eltérő. Karakterüket a különböző korok építészeti irányzatai határozzák meg, így találunk helyi védelem alatt álló polgárházat, sátoztetők Kádár kockát és a 80-as évek nagyobb alapterületű többszintes lakóépületére is példát.

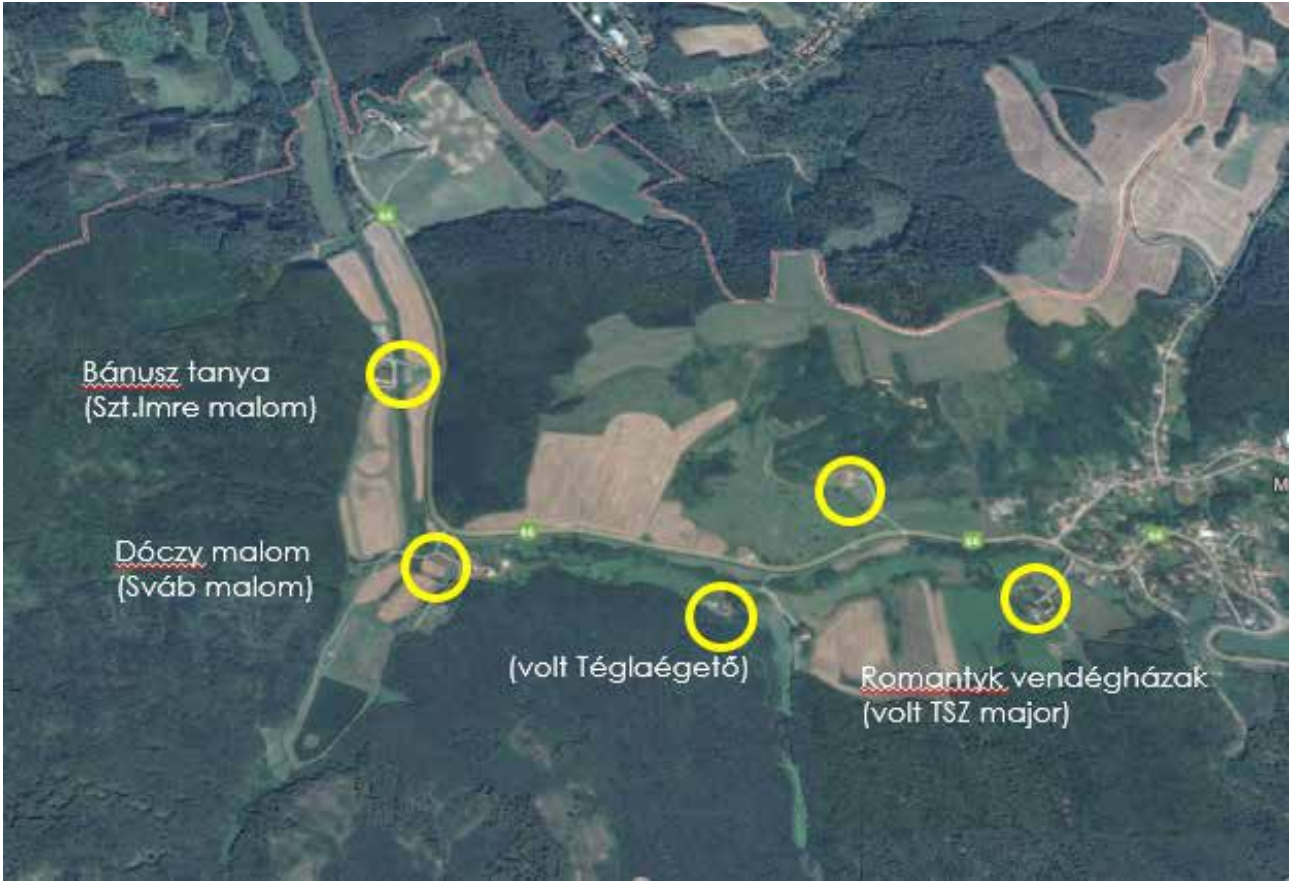
A területre a laza beépítési sűrűség jellemző, oldalhatáron álló, szabadonálló és esetenként zárt sorú jellegű beépítéssel. A beépítést és a telepítést a telek vekvése határozza meg.

Építészeti karakter erőssége a heterogenitásból is fakadóan átlagosnak mondható. Az utcával többségében párhuzamos, nyeregtetős, estenként merőleges fő-tetőgerinccel és a 25-35 fok közötti hajlásszögű tetőidomokkal találkozunk. A változatos középmagas kerítések áttört jellegűek. Több helyütt láthatunk mives kovácsoltvas kerítéseket is.

SZOLGÁLTATÓ TERÜLETEK

Önálló, s a településképre jellemző karaktert képviselnek a külterület főút menti pontjain megjelenő vendéglátó, szolgáltató épületek, területek. Többnyire korábbi ipari épületek helyén létesültek, részben azok helyreállításával, átalakításával, kiegészítésével. A hagyomány és a kortárs építészet is jelen van.

ÚJ TANYÁK

Meghatározó karakterrel jelennek meg a táji környezetben a főút mellett, a domboldalra felhúzódóan épülő tanyaközpont-épületek is.

IPARI JELLEGŰ
TERÜLETEK

Mánfához tartozik a település külterületének keleti oldalán található III-as akna, ahol több építmény, kulcsosház, ipari épület is megtalálható. Budafán épült fel a Komló vízellátását is biztosító Budafai Vízmű, több üzemi épülettel. A településen emellett mintegy húsz kisebb vízmű-létesítmény segíti a zavartalan vízellátást.

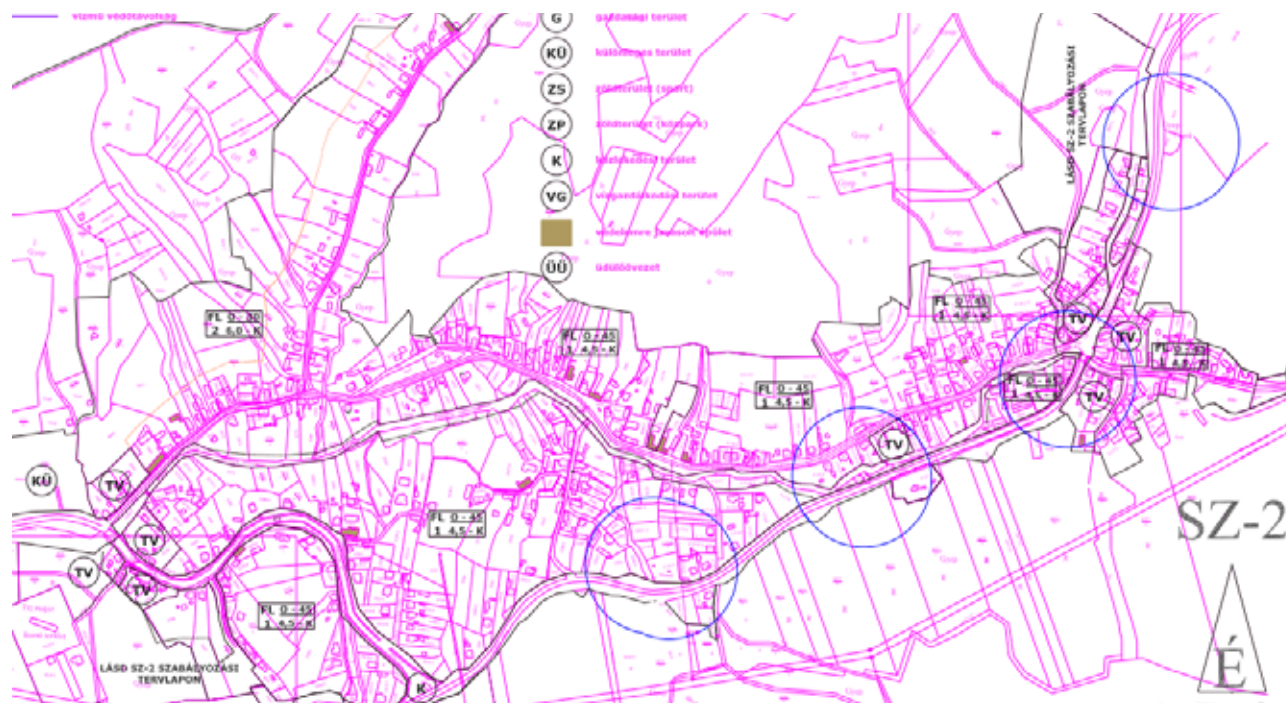
VOLT ZÁRTKERTEK

Mánfa északi határán találjuk az Árpád út felől megközelíthető Nagyszőlők nevezetű volt zártkerti településrészt, ahol hétvégi házak, kiskertek találhatók. Az út másik oldalán a szomszédos Komló kiskertes településrésze kerül el. A kerteken túl szép rálátás nyílik a városra.

A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁS

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ - ÓFALU TELEPÍTÉS

Az öreg falu Fábián utcája kelet-nyugat irányban, a patak mentén kanyarog végig a völgyben, Kisebb kanyargós utcácskák ágaznak belőle észak és déli irányban. A terepviszonyok alapvetően meghatározzák és kell, hogy a jövőben is meghatározzák a beépítés módját. Szinte minden telekméret más és más, így az épületek elhelyezése és mérete is alkalmazkodott a terephez s ezt a nagyfokú illeszkedési –jó értelemben vett „kényszert”ajánlott a jövőben is betartani. A kanyargós utcák egyszerre csak 5-8 házat engednek látszani, így még érzékenyebben kell kezelni a telepítés kérdését!

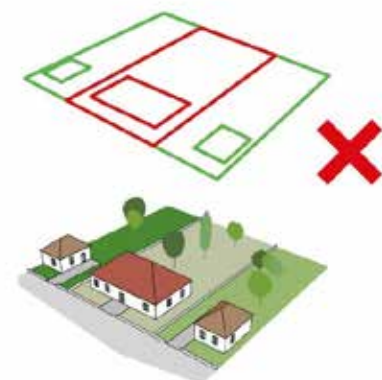
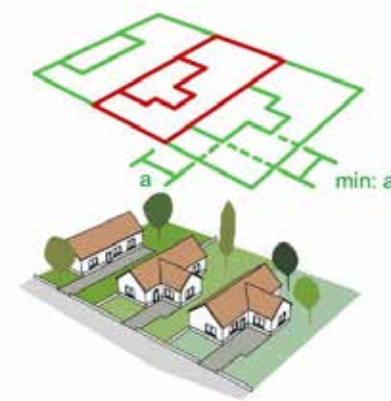
A lakóépületek általában oldalhatáron állnak, de gyakran találkozunk utcafronton behajlított részekkel is. A nagyobb telekszélesség lehetővé tette a szabadonálló és a zárt sorú beépítést is. A telkek többségén találunk gazdasági épületet, melyek nagy része a terepadottságok miatt különálló épületként áll az udvarban, gyakran a lakóépületre merőleges irányban. A kanyargós utcák menti telekhatárok is tört vonalvezetésűek, így az előkertek mélységi méretei is változnak.

A meglévő telepítés Magyarország lakókörnyezeti kultúrájának kiváló keresztmetszete, ezért mindenképpen ajánljuk a telepítés fenti szellemiségét megőrizni azáltal, hogy a hozzájuk igazodó alázatos illeszkedés növelni tudja a megmaradt érték gazdagodó továbbélését, ami itt a változatos és izgalmas településképp fennmaradását is biztosítja egyben.

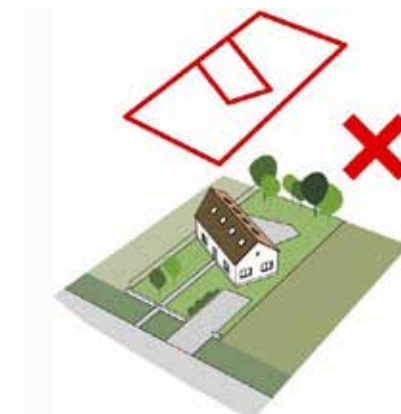
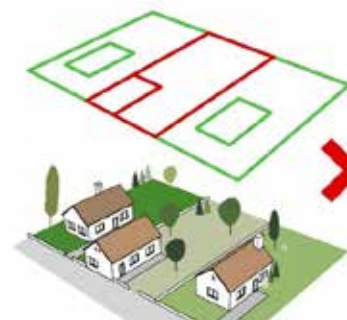
Összefoglalva, a gyönyörű természeti látképpel gazdagon megáldott épített környezetbe új telepítés esetén nemcsak az utcaképi, hanem a térbeli településképi illeszkedés is elengedhetetlen!

Az összes beépítési módnál az íves útszakaszokban mindig finomra kell hangolni a fenti ábrák merev szabályosságát is, - s ez itt Mánfán- 2-3 szomszédos házat is jelenthet adott esetben.

Az épületek bővítésénél, illetve az új épületek elhelyezésénél követni kell a hagyományt, melyet a fenti ábrák illusztrálnak. Az utca felé kiugró tömegek alkalmazása a hajlított és zárt sorú beépítésekénél kerülendő, míg a szabadon állóknál is csak kismértékben engedhető meg!

Az új épületek elhelyezésénél a szomszédos telkeken kialakult beépítési vonalhoz kell alkalmazkodni, attól való nagyfokú eltérés - mind távolságban, mind pedig irányban - a településképp védelme érdekében szigorúan tilos! Az épületünket a kialakult előkert méretei figyelembe vételével helyezzük el! Részesítsük előnyben a letisztult, egyszerű tömegeket az összetett bonyolult megoldásokkal szemben, így is segítve az értékes természeti környezetbe olvadást!

TÖMEGARÁNY

Az utcára merőleges épületek utcafronti szélessége a telek utcavonalának fele, de max, 10 méter lehet. A javasolt szélesség 7-10 méter. Az épületek hosszát, illetve eltérő magasságú szakaszainak hosszirányú méretét egyértelműen a telkenkénti terepadottságokhoz tartozó gazdaságos beépítés szabja meg. A meglevő zárt sorú épületek esetében az utcai homlokzat vízszintes és függőleges mérete jelenti a településképben a tömegarányt, így ezek figyelembe vételével kell az új házaknak alkalmazkodnia.

MAGASSÁG

Az utcára merőleges épületek túlnyomó többsége földszintes, de a terepviszonyok miatt a gerincvonalak érzékelhető magassága nem igazán fejezhető ki számokkal. Az új épületek a környezetükre jellemző, és ahhoz igazodó gerincmagassággal épüljenek, de ne haladják meg sehol a 11 métert. A zárt sorú beépítés három helyen, zárványként jelenik meg a településen, s eltérő magasságukkal jelzőpontként adják a változatos utcakép különlegességét, a közelükbe épülő új házak magassága nem haladhatja meg ezeket.

TETŐFORMA

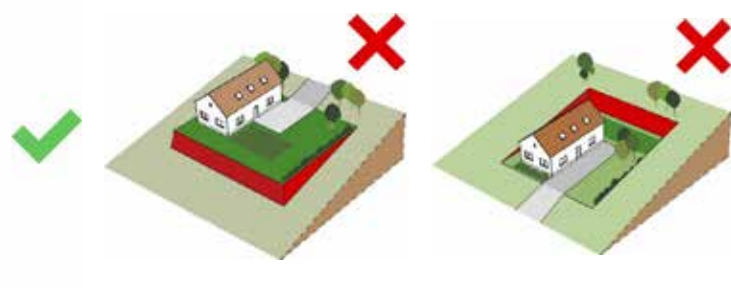

Mánfa egyik legnagyobb értéke a gyönyörű völgyi település minden pontjáról jól érzékelhető természeti, táji környezete. A kanyargós utcavezetés minden pillanatban új és új épületekkel gazdagítja e látványt, de az izgalom mellett kell a településképbe egy kis látható nyugaltság is. Ezt a tetőformák egyszerűsége kiválóan biztosítja, s ezért nagyon fontos, hogy ne kerüljenek a településképbe zavaró, bonyolult, a hagyományostól eltérő új felületek. Az átépítések, felújítások és új épületek tetőszerkezetei és formái maximálisan illeszkedjenek a hagyományos karakterbe!

Az Ófaluban a lakó- és a gazdasági épületek tetőhajlásszöge megközelítőleg azonos (35-40 fok), melyet a hagyomány, az okos anyaghasználat és az éghajlat indokol. Ma nagy divat ettől eltérni, az új tetőformák burjánzását éljük, egyre kisebb a tetőhajlásszög és gyakoribb a lapostetők választása. A településkép védelme érdekében a hagyományos tetők építésétől való eltérést nem javasoljuk.

TEREPALAKÍTÁS

A településkép legmeghatározóbb eleme a falu völgyi elhelyezkedése és a terep szabálytalan lejtési viszonya. Új épületek telepítésénél a szomszédos épületek tájba illesztése legyen az érzékeny igazodási szempont! A nagymértékű terepalakítás nemcsak esztétikai szempontból rossz, de az esővíz elvezetése is komoly műszaki problémákat okozhat, veszélybe kerülhet a patak vízellátása is. Az 1-1,5 méternél magasabb függőleges terepugrásokat telken belül is javasoljuk elkerülni, ne használjunk látszó beton felületeket, zöld támfalakban gondolkodjunk!

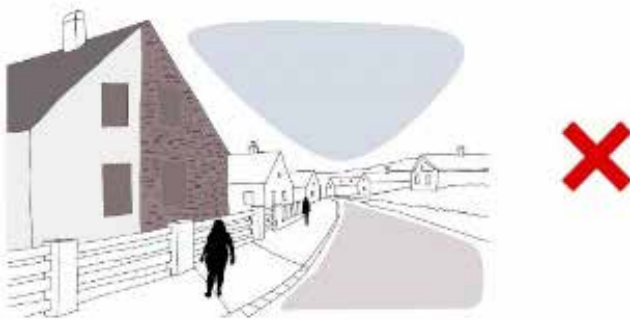
Az utcavonaltól emelkedő terepoldalon tilos bármilyen célra támfal mögé garázst, tárolót építeni, mert ez élesen megváltoztatná a településképet és a falu völgyi karakterének érvényesülését is.

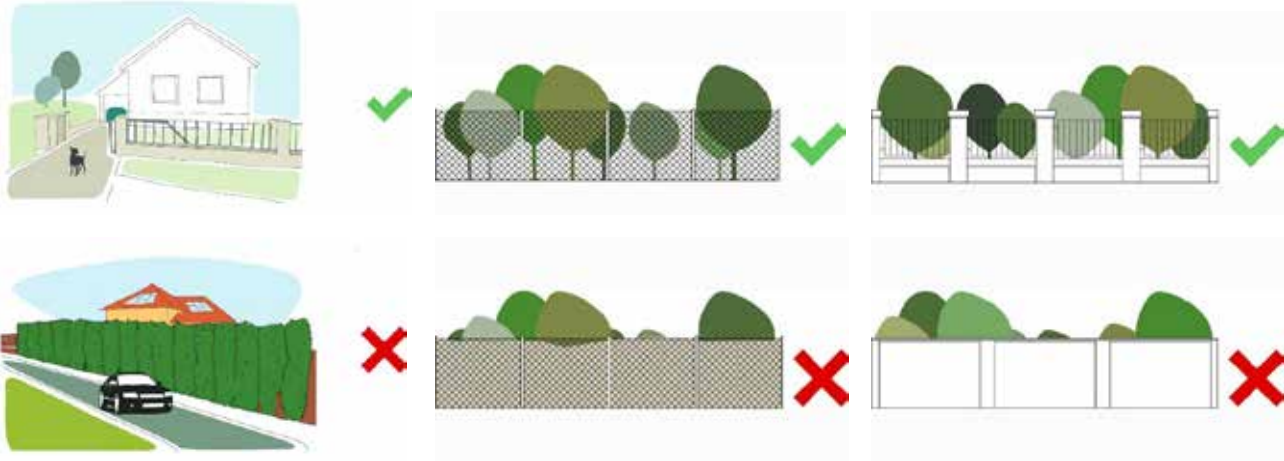
HOMLOKZAT

Az épületek diszítetlen, az egyszerű arányokkal ható homlokzatain kívül a tagoltabb felületeken keresztül a polgáriasodó, gazdag diszítésű homlokzatokig mindenre találunk szép példát. A részletek művessége nagyban gazdagítja a felületeket, s ezek mintaként szolgálhatnak az új épületek homlokzatképzésénél is. A homlokzaton belül a különböző felületek jó aránya elsődleges hatású a szemlélőre, ezért az új épületeknél a közvetlen környezeti minta legyen a mérvadó. A műves, szép homlokzatokon a részletek, eredeti színek, tornácok, vakolatdíszek szakszerű helyreállítása növeli annak helyi értékét és mintaként szolgálhat a többiek számára. A természeti környezet állandóan változó színeinek érvényesülése igen fontos, ne nyomjuk el a homlokzat oda nem illő színű festésével ezt a harmóniát! Külön kiemelendő az a finom fény- árnyék játék a tégladiszes homlokzatokon, melynek újra alkalmazása utalna arra, hogy az utókor felfedezte és meg is becsüli ősei látványos ajándékát

Az örökségünk fejezetben összegyűjtöttük azokat a homlokzati elemeket, melyek megbecsülése és újjáélesztése teszi még egyedibbé Mánfát.

KERÍTÉSEK

ZÖLDFELÜLETI AJÁNLÁS

ZÖLDFELÜLETGAZDÁLKODÁSI AJÁNLÁSOK

Külterületet érintő fejlesztéseknél az új létesítmények telepítési helyét tájpotenciálvizsgálat alapján lehet kijelölni, majd a megfelelő helyre épített műtárgyat a szabvány további útmutatásai alapján tájépítészeti megoldásokkal tájbailleszteni, végül a telket zöldfelületrendezési terv alapján kialakítani. A táj- és természetvédelmi karakterben a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság előírásai alapján lehet beavatkozni.

Bármely zöldfelületi, vagy azzal szorosan összefüggő pl. gyalogos út, csapadék vízvezető árok, vízgazdálkodási, közlekedés-fejlesztésnél a meglévő zöldfelületi kapcsolódásokat figyelembe kell venni, rendszerszerű, komplex tervezés javasolt.

A gazdálkodást össze kell hangolni a tájképvédelmi, ökológiai érdekekkel: biztosítani kell a természeti értékek megőrzését, a biológiai sokféleséget, az invazív fajok irtását, őshonos, tájra és termőhelyi adottságnak megfelelő fászfű növényzet ültetését, a meglévő értékes fászfű állomány jókarbantartását, különös tekintettel a régi gyümölcsfákra.

A település teljes közigazgatási területére vonatkozó „Favédelmi, fakivágási és fapótlási rendelet és zöldfelületrendezési akcióterv” megalkotása javasolt. Egyedi tájérték kataszter elkészítése javasolt a teljes közigazgatási területre.

AJÁNLÁSOK ERDŐTERÜLETEKRE

Természetvédelmi és ökológiai cél a meglévő erdőterületek tájidegen fajainak visszaszorítása, őshonos növényzettel való fokozatos átalakítása. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területre vonatkozó Kezelési Terv az irányadó.

AJÁNLÁSOK MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEKRE:

A gyepegzálkodás javasolt művelési ágnak.

AJÁNLÁSOK VÍZPARTI SÁVOKRA:

Ezek a területeken az ökológiai szempontok kerüljenek előtérbe az ökológiai hálózat folytonossága, a biodiveritás megőrzése, a klímaadaptáció céljából, cél a természetes növényzet megóvása, telepítése, az ökológiai folyosók szerepének további erősítése. Mérnökbiológiai módszerek alkalmazása javasolt bármiféle beavatkozás esetén. Komplex, vízgyűjtőterületre kiterjedő kisvízfolyás rehabilitációs terv készítése javasolt

A belterületi szakaszon különösen érzékeny vízgazdálkodási területekre csak komplex, tájépítészeti vízpart-rehabilitációs terv készítése javasolt.

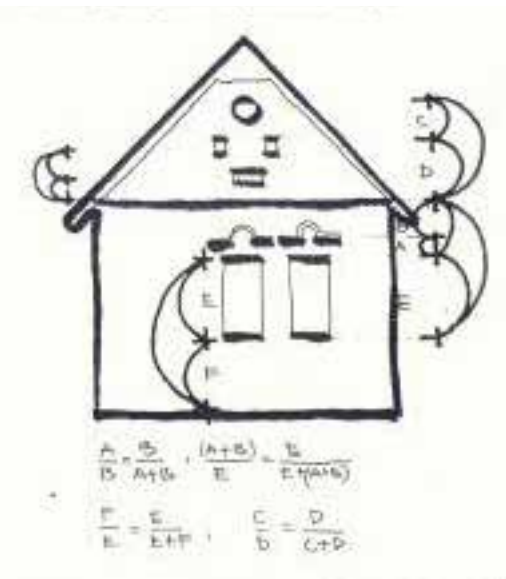
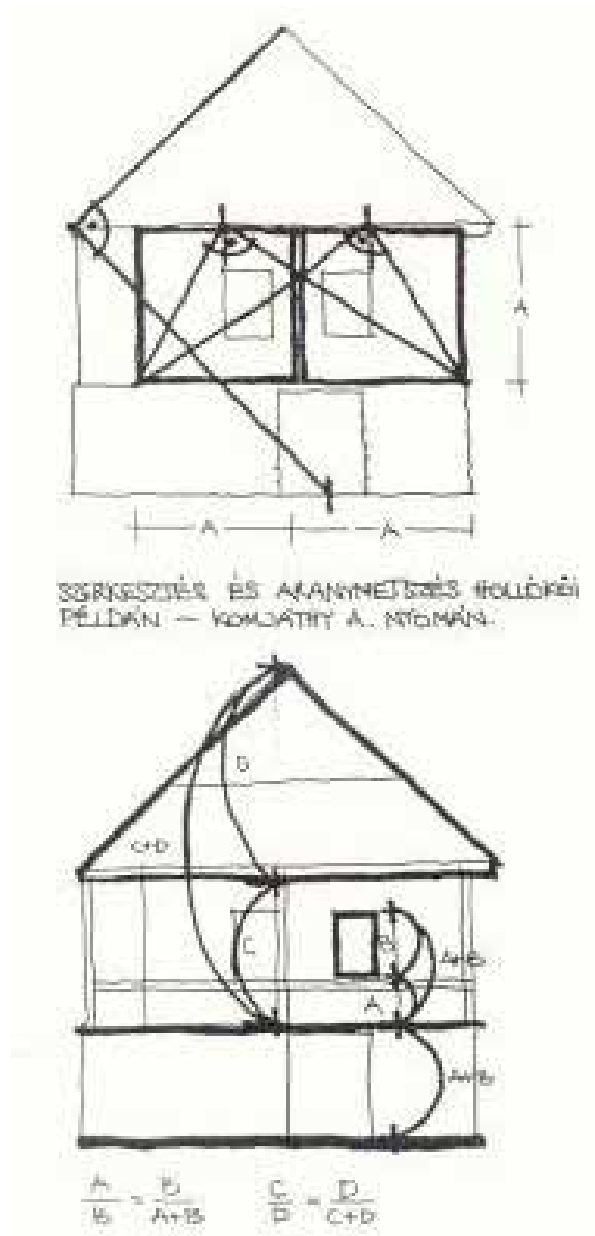
AJÁNLÁSOK TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETEKRE, UTCAFÁSÍTÁSRA:

A kiemelkedően értékes adottságok miatt a belterületre az ökológiai hálózat összes elemét (fasorok, vízparti sétány, stb.) figyelembe vevő egységes kertépítészeti terv készítését javasoljuk.

Temető növényesítése további fákkal, körbekerítése örökzöld sövénnyel.

Egy-egy utca (külterületen útszakasz) tájba illő módon fásításra kerülhet: nem túl hosszú fasor, facsoport, esetleg szoliter telepítés formájában. Egyszerű, fa játékok, fa környezetarchitektúra elemek, amelyek a település egyedi vonásait tükrözik.

FŐÉPÍTÉSZI AJÁNLÁS A TEREK ÉS FORMÁK SZÉP KIALAKÍTÁSÁHOZ

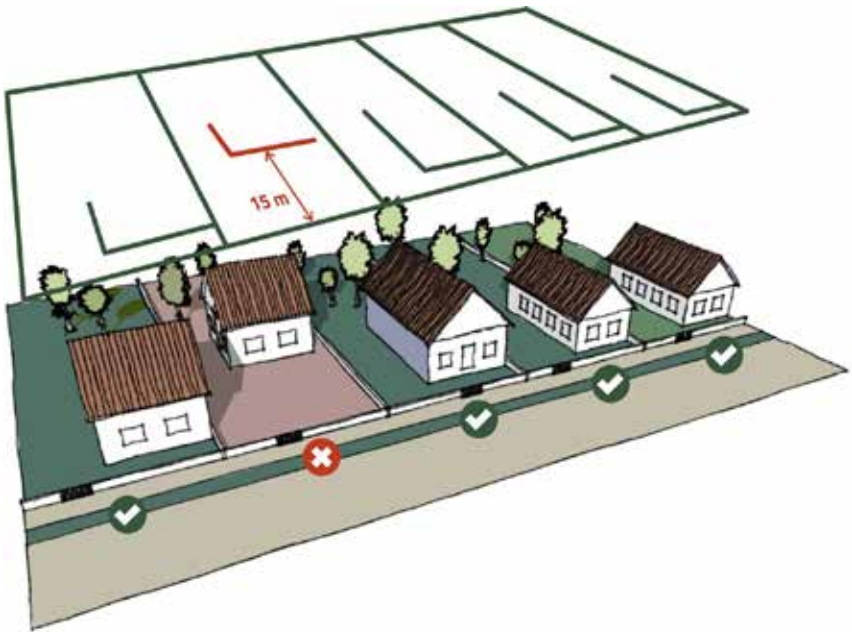

Több száz év alatt a nemzedékről nemzedékre örökített népi építészeti hagyomány tudat alatt ránköröktette az arányosan szépet is, melyet egy még ősbib tudás, az aranymetszés szabályai tápláltak. Kötelességünk őrizni a tudást a múltból, s a még velünk élő szépséget átörökíteni utódainknak.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ - ÚJFALU TELEPÍTÉS

A kertvárosias településrészen az épületek az északi oldalhatáron álló beépítésen belül jellemzően az utcával párhuzamosra beépítéssel kerültek telepítésre. Új épületünket a kialakult előkerteknek megfelelően, az illeszkedést szem előtt tartva telepítsük.

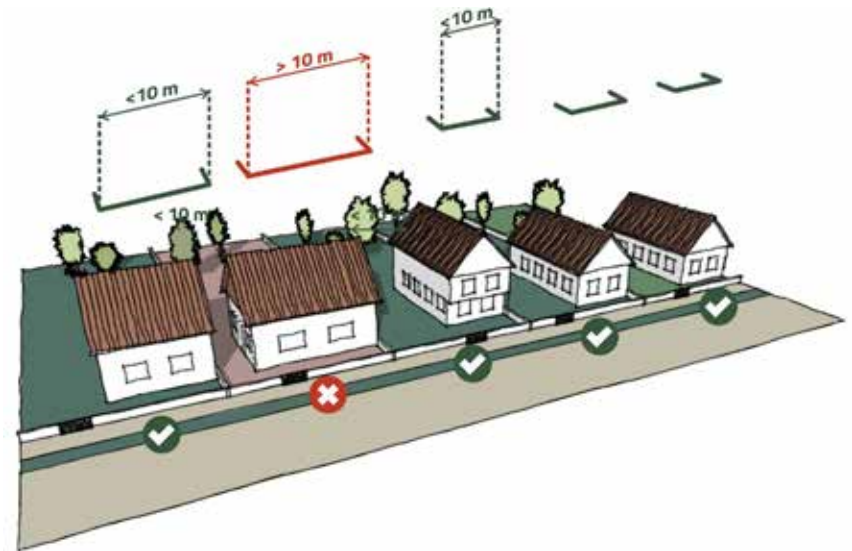
Általánosságban javasolt a környezetünkben kialakult a a telek tájolásából fakadó telepítési mód alkalmazása.

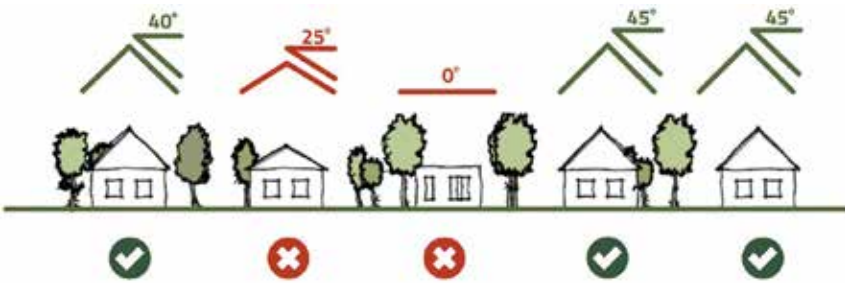

TÖMEGARÁNY

Az utcára merőleges rendszerű épületek legnagyobb utcafronti szélessége 10 méter, minimális hosszúsága 10 méter legyen.

Ne ugrassuk ki a különböző szinteket a homlokzatokon.

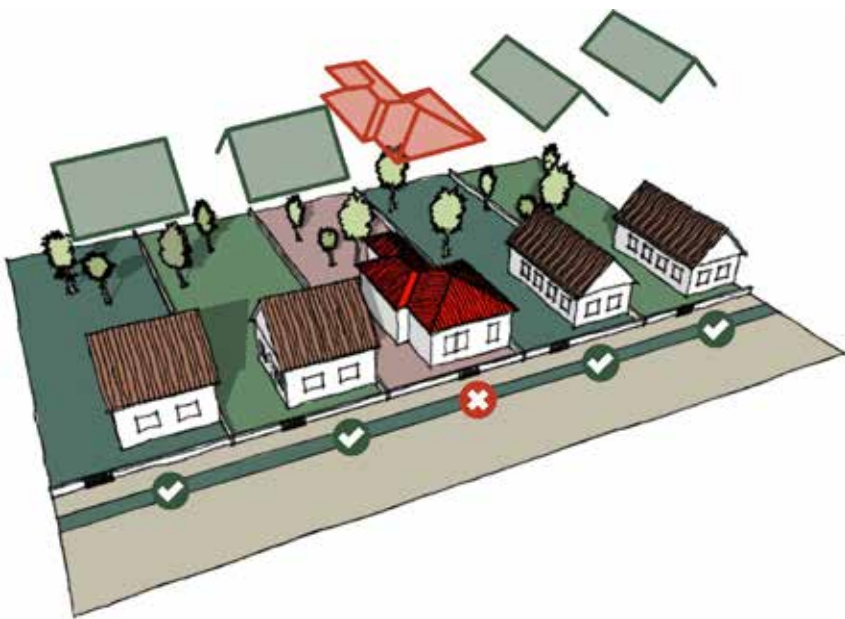

MAGASSÁG

Az egyszintes épületek magassága nem egységes a kertvárosias területen. Új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetük. A túl magas házak eltérnek a kialakult településképi adottságoktól.

A jellemző szintszám: földszint+tetőtér beépítés. Az épület legmagasabb pontja 11 méternél ne legyen magasabb.

Bizonyos területeken kétszintes épületek épültek, itt megengedett a földszint+emelet+tetőtér beépítés.

TETŐFORMA

A tetőformák szintén heterogén mintázatot mutatnak a településrészen ezért a fő szabály az illeszkedés az adott utcában jellemző tetőidomokhoz.

Kerüljük az összetett, mediterrán vagy alpesi jellegű tetőformákat.

TETŐHAJLÁSSZÖG

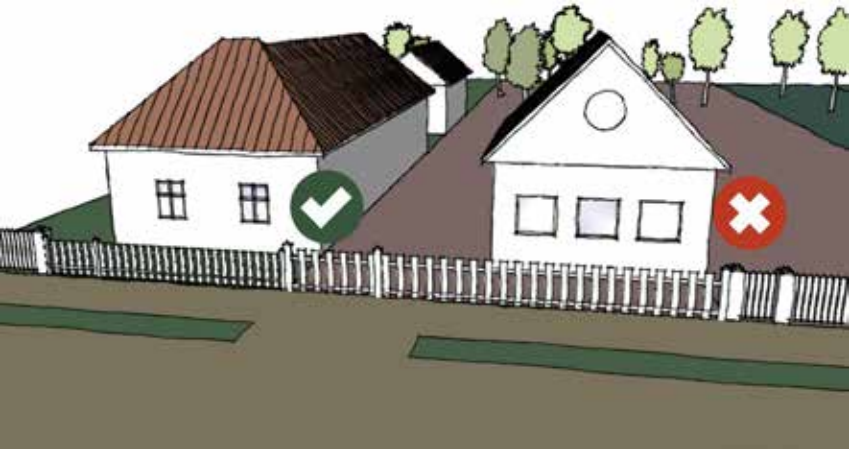
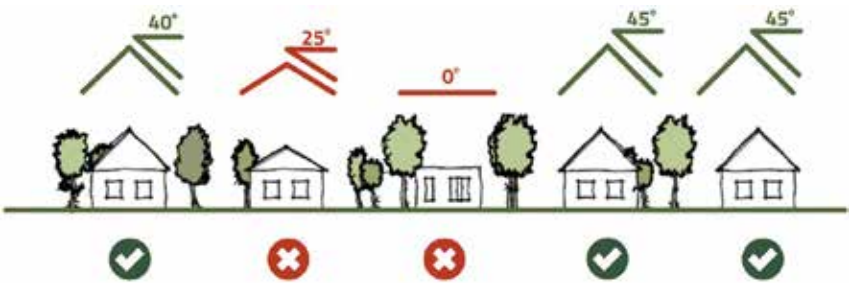
A tetőidomhoz hasonlóan a lakóépületek tető hajlásszöge is változatos, illeszkedjünk a környezetben kialakult adottságokhoz. A 35-45 fok közötti tetőhajlásszögön belül a szomszédos ingatlantól lehetőleg kis mértékben térjünk el.

HOMLOKZAT

Kerüljük a tagolatlan, nagy üvegfelületű nyílászárókat.

Az oromfalon az utcai homlokzaton elhelyezett ablaknál csak kisebb méretű nyílászáró helyezhető el.

Az utcai homlokzaton ne építünk, alakítsunk ki erkélyt, loggiát és garázskaput.

AJTÓK, ABLAKOK

A kertvárosias területek építészeti gyökerei a hagyományos falusias épülettípusokig nyúlnak vissza, ezért a nyílászárók kiválasztásánál legyünk erre is tekintettel.

A területen az ablakok igen széles választékával találkozhatunk (a többszatatútól kezdve az nagyfelületű osztatlanig bezárólag).

Általánosságban megfogalmazhatjuk, hogy sem a régi, sem az új épületekhez sem illik a nagyfelületű osztás nélküli tagolatlan nyílászáró, ezért ne alkalmazzunk egybeüvegezett nagy négyzetes ablakokat. A nyílászárókat ne soroljuk közvetlenül egymás mellé azokat elválasztó falazat nélkül. Ne helyezzük különböző magasságba nyílásokat a homlokzaton belül. A jó arányok érdekében elsősorban az álló téglalap alakú (ha ez szélesebb akkor kétszárnyú) nyílászárók beépítése javasolható.

Az árnyékolásra a legjobb megoldás a fa zsalugáterrel vagy spaletta. Redőny esetében a hagyományos jellegű épületek esetében az lehetőleg fa mintázatú fóliázott műanyagból készüljön, rejtett redőnyszekrény kialakításával. A modernebb kialakítású lakóépületekhez illik az alumínium anyagú megoldás is.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEK

A kertvárosias területen a vakolt és festett homlokzati felületek jellemző ek. A színek tekintetében a fehér mellett a pasztell sárga, barna színek jelennek meg.

Általános szabály a harsány, rikító színhasználat vagy a túl élénk anyaghasználat (pl. rikító színű fémlemez, vagy egyéb anyagú fedés, burkolat és felületképzés) elkerülése. Az erős, sötét színeket csak kis felületen, épületrészekben javasolt használni (pl. ablakok, tagozatok). 4-5 fajta színárnyaltnál egy ingatlan esetében nem érdemes többet használnunk.

A nyílászárók anyagánál a fa, illetve a fahatású dekor fóliázott műanyag ablakok és ajtók ajánlottak, natúr vagy barna színárnyalatokkal.

A magastető héjalására égetett agyag vagy betoncserép alkalmazandó elsősorban natúr és téglavörös, másodsorban barna vagy szürke színekben.

A közterületről feltároló homlokzaton antenna, égéstermék-elvezető nem helyezhető el, légkondicionáló berendezés kültéri egysége csak

az épület külső megjelenésével összhangban, takartan, illetve építészeti eszközökkel megoldva helyezhető el.

A főépület, a melléképületek és a kerítés szín és anyaghasználatánál ügyeljünk az egységes anyag és színhasználatra. A telken beüli utaknál lehetőleg vízátersző burkolatot válasszunk, alkalmazhatunk bontott téglát a kevésbé igénybe vett felületekhez.

KERÍTÉSEK

Az utcafronti kerítésünk kialakítása so- rán illeszkedjünk a környezetünkben kialakult magasságokhoz, anyaghasz- nálathoz és megoldásokhoz.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy a területeken a kerítés és az ahhoz tarto- zó kapuzat se legyen tömör és túl ma- gas, mert nem illik a kialakult utcaképbe. Anyagát tekintve jó megoldás az épített lábazaton létesített téglá, fa kerítés, de a modern megjelenésű fém és műanyag kialakítású térhatároló szerkezetek is megjelenhetnek. Előbbinél szép megol- dást ad, ha növényfuttatással kombi- náljuk.

Az utcafronti kerítés magassága 1,4-1,8 méter között álljon meg. Alkalmazzuk a jellemző épített lábazatos, pillérekkel tagolt téglá, fa mezőjű vagy modern épületek esetében fém (esetleg növény- zettel futtatott) kerítéseket. A zöld- sövény is jó és ökológikus megoldás. Épített lábazatos, pilléres megoldásnál az 1/3 lábazat 2/3 mező megosztás ajánlott.

Kerülendő az ipari, drót vagy beton ele- mes kerítés építése.

JÓ PÉLDÁK

Mánfa igen különleges település egyedi táji környezete és természeti adottságai révén. Épített és természeti öröksége is igen gazdag.

A falun végikanyargó patak, a tört utcavezetés, a változatos domborzat igen egyedi beépítést tett lehetővé.

Nagyon sok értékes épületet, építészeti részletet rejtenek a porták, különösen az Ófalu utcái.

Törekednünk kell arra, hogy ápoljuk, megőrizzük ezt az egyedi hangulatot, a település jellemző ófalui karakterét, az egyedi értékeket, de természetesen engedjünk teret az újnak, a korszerű igényeknek is.

A hagyományos, egykori épületek megfelelő, hozzáértő, gondos átalakítással ugyanúgy élhetők ma is, korszerű, kortárs építészeti eszközök alkalmazása is lehetséges a felújításnál, bővítésnél.

A gazdasági épületek megfelelő átalakítással lakó, műhely, tároló funkciókra hasznosíthatók.

Sok jó példát találtunk a településen az értékek és a hangulat őrzésére, a jó érzékkel történt felújításra, megőrzésre. Megőrzött régi ablakok, újrafestett acélkapuk, fából készült kerítések, kapuk, utcabútorok, utcanévtáblák emelik sokfelé az utcakép hangulatát.

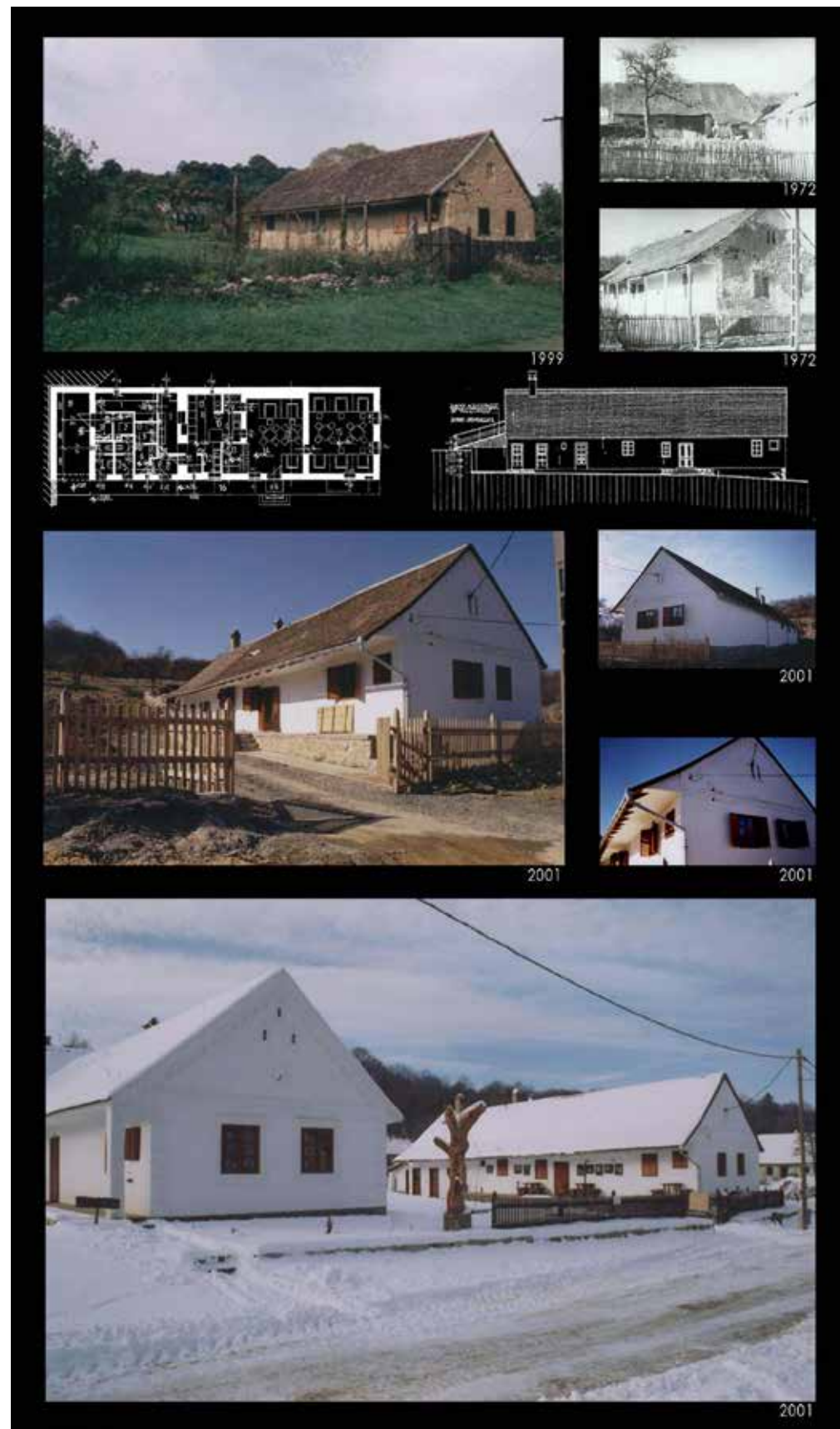
A növények megfelelő kiválasztása, elhelyezése ugyancsak hozzájárul az egyedi karakter megőrzéséhez.

Új példákon bemutatjuk azt is, hogyan lehet ebben a gyönyörű környezetben új épületet elhelyezni, ami karakterében, formájában, megjelenésében, anyaghasználatában, részleteiben illeszkedik a településképhez, a táji és az épített környezethez egyaránt.

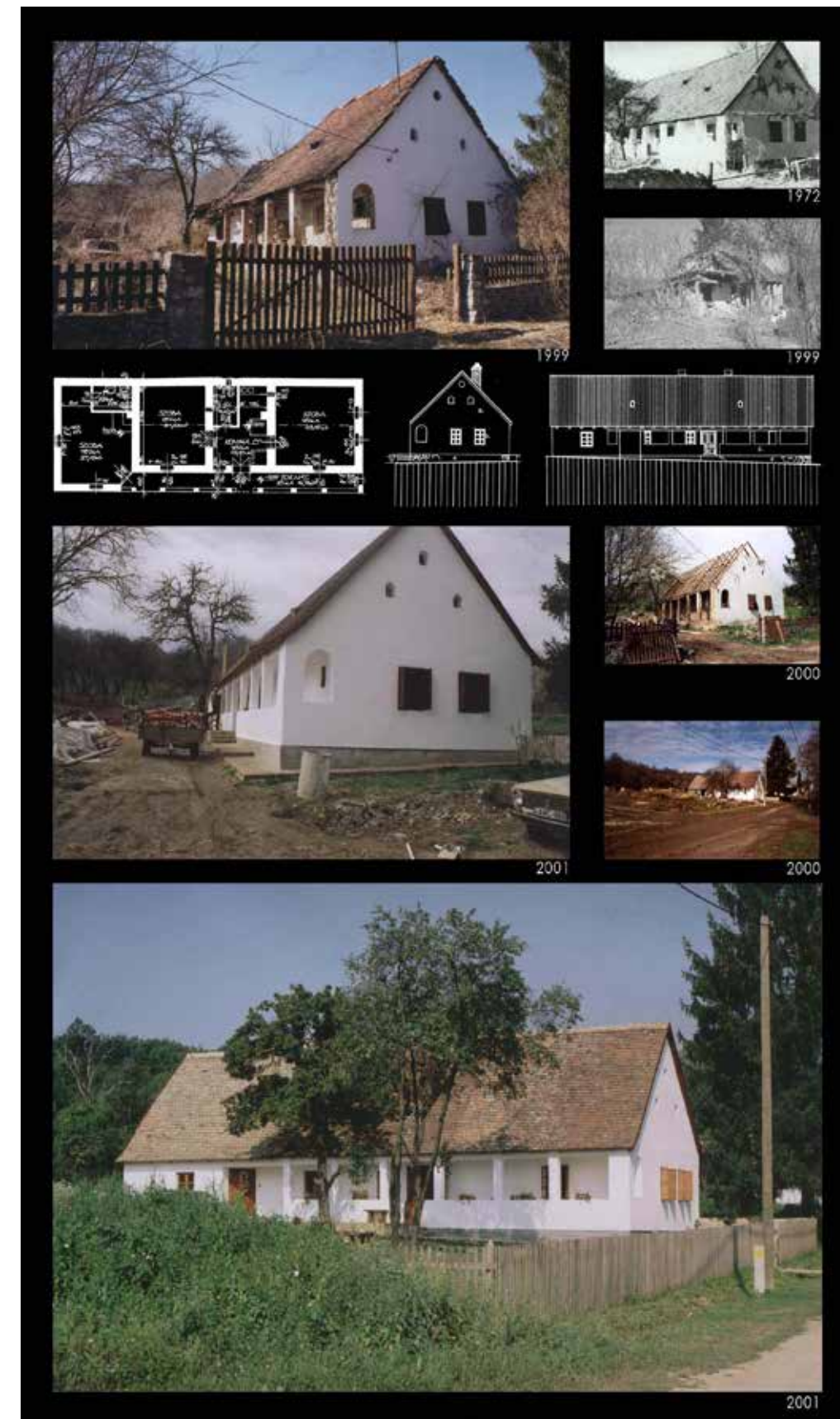

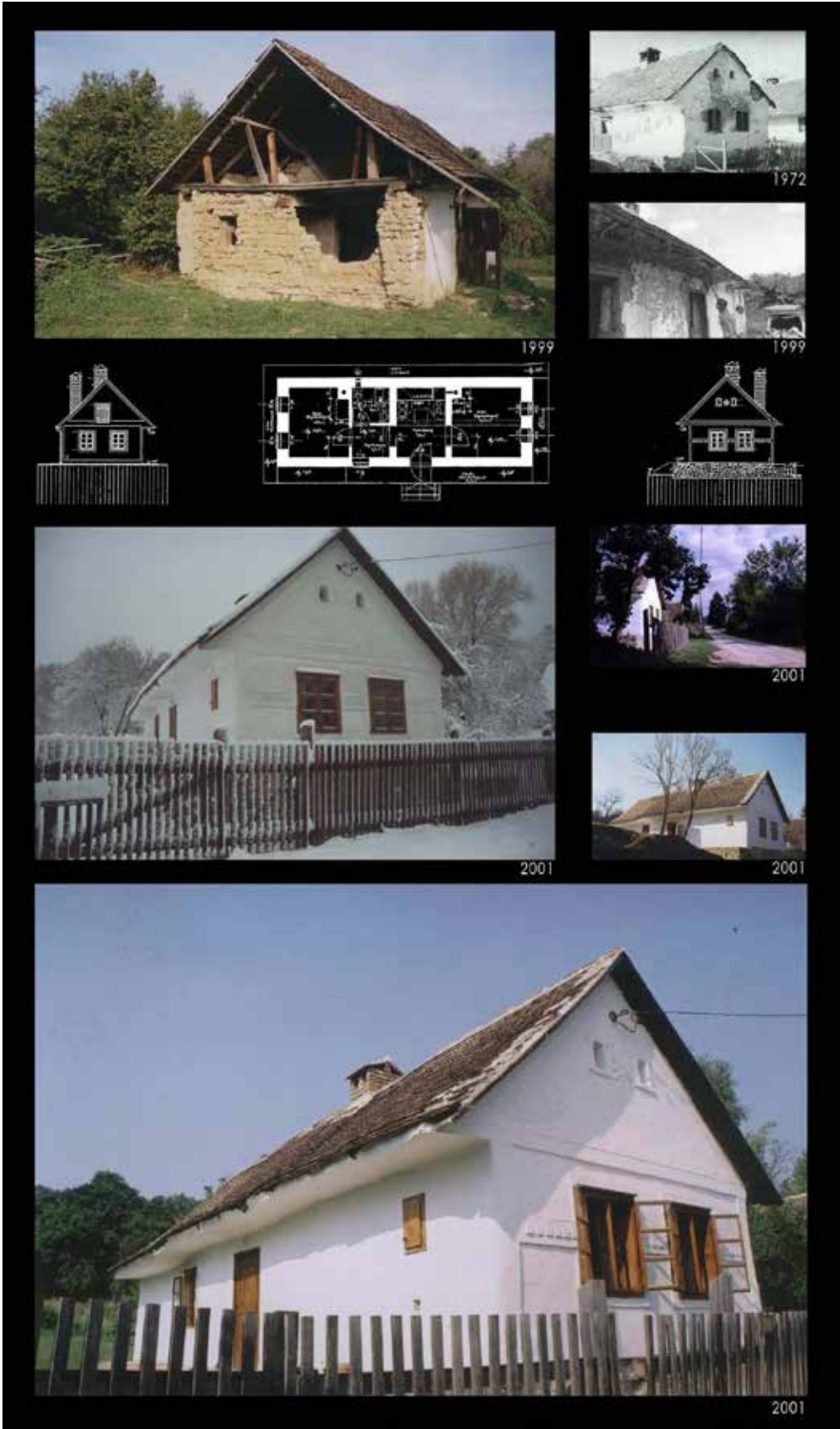
Hagyományörző, hiteles felújítás: az új nyílászárók megőrzik a régi méretet, formát, osztást. Nagyobb lakóépület közösségi célú felhasználásra is alkalmas lehet, igény szerinti alaprajzi elrendezéssel.

KÁN
Arany János utca 3.
tervező:
Széll Béla Attila DLA

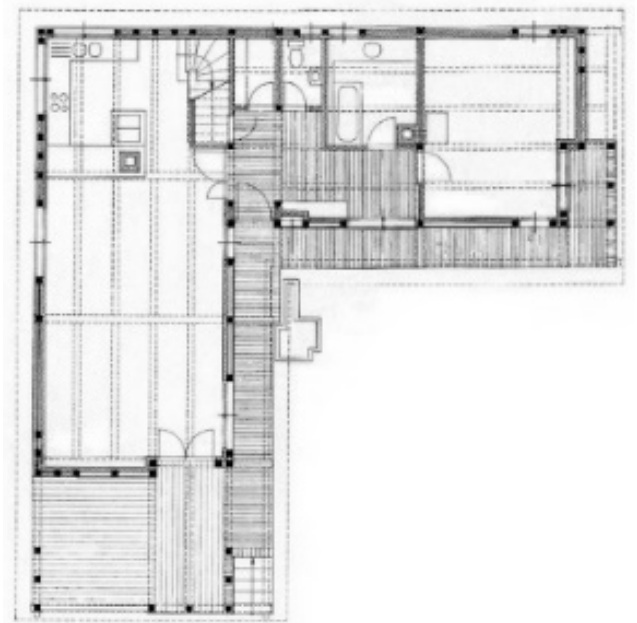

KÁN
Arany János utca 6.
tervező:
Széll Béla Attila DLA

KÁN
Arany János utca 8.
tervező:
Széll Béla Attila DLA

KORTÁRS ÉPÍTÉS ZET VIDÉKI KÖRNYEZETBEN

KÉTVÖLGY, ŐRSÉG
tervező:
U. Nagy Gábor

UTCÁK, TEREK, KERTEK, ZÖLDFELÜLETEK

Igen helyesen és következetesen igyekeznek a faluban a természet közeli állapot megtartására, több helyen találkozhatunk egyszerű pihenőfelület kialakításával, ülőfelületek, utcabútorok elhelyezésével a vízfolyások mentén.

A tereplépcsők, árokpartok több helyen fasorral, sövénnel szegélyezettek, rendezett környezetképet biztosítva a kellemes sétához.

A rendezett utcakép eléréséhez fontos a járdaszegélyek, parkolófelületek megfelelő kialakítása, a vízelvezetés megoldása, növényzet ültetése.

A kertekben jól érzik magukat a tájhoz illő kerti növények, a muskátli, cinea, dália.

Szépek a honos fajokból álló fasorok, az örökzöld kerítések.

TERMÉSZETES ANYAGÚ TÁMFALAK

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

IMPRESSZUM

MÁNFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

honlap: <http://www.manfa.hu>

email: pghiv@manfa.hu

cím: 7304 Mánfa, Fábián Béla utca 58.

Telefon: + 36 72 482 145

Polgármester: Hohn Krisztina

polgarmester emailcíme: pghiv@manfa.hu

Főpítész: Mersits Ildikó

főépítész email címe: mersits.ildiko@gmail.com

SZERKESZTETTE: Gunszt Dezsőné

SZÖVEG: Gáspár Róbert, Mersits Ildikó, Szabó Éva, Lakatos Veronika

FOTÓ: Gáspár Róbert, Gunszt Dezsőné, Lakatos Veronika, Mánfai György, Mersits Ildikó, Szabó Éva, Internet - Google

GRAFIKAI TERVEZÉS: Lechner-központ, Gáspár Róbert

Mánfa, 2017.